

14 oktober 2011

ADVIES (A11.069) van de Codecommissie op het verzoek van Stichting X, op de voet van artikel 59 van het Reglement van de Codecommissie en de Commissie van Beroep van de Stichting Codecommissie Geneesmiddelenreclame, uitgebracht door de voorzitter van de Codecommissie.

De Codecommissie heeft kennis genomen van de adviesaanvraag, van de daarbij meegezonden documentatie, van de door genoemde Stichting op internet aangeboden informatie, alsmede van de door aanvrager op verzoek van de Codecommissie versochte nadere gegevens.

1. Het verzoek:

Bijeenkomst "Y" is een jaarlijks terugkerend tweedaags multidisciplinair congres voor alle vakgroepen werkzaam op de afdelingen-Z in Nederland. In 2011 heeft het congres voor de 11^e keer plaatsgevonden. Ook in 2012 zal dit het geval zijn.

Het congres wordt georganiseerd door de Stichting X, een samenwerking van de Stichting A en Vereniging B. Het bestuur van de Stichting X bestaat uit 2 medici en 1 paramedicus; voorts kent de stichting een voorbereidingscommissie met afgevaardigden uit alle vakgroepen.

Het congres heeft een medisch en een paramedisch programma, maar daarnaast ook multidisciplinaire sessies. Op de avond van de 1^e congresdag vindt een diner met feestavond plaats. Naast het congres is sprake van een beurs, waarop zowel farmaceutische bedrijven (vergunninghouders) als andere ondernemingen (de meerderheid) zijn vertegenwoordigd. In 2011 heeft het congres plaatsgevonden in maart, voorafgegaan door een wetenschappelijk symposium voor uitsluitend medici.

Sprekers op het congres hebben geen banden met de industrie. De industrie heeft voorts geen enkele invloed op de totstandkoming van het programma.

Het medische en het paramedische programma worden van elkaar gescheiden door onder andere een verschillende kleurcodering van de badges, "medische" en "paramedische" congrestarten, "medisch" en "paramedisch" programmaboek, aparte zalen voor de congresactiviteiten van beide groepen, andere aanvangstijden van de lunches, etc.

Voor het congres in 2012 zal, evenals voor de voorgaande bijeenkomsten, accreditatie worden aangevraagd bij de Vereniging C, Vereniging D. Hetzelfde geldt voor accreditatie door E.

Het congres wordt financieel ondersteund/gesponsord door bedrijven, waaronder ook farmaceutische bedrijven. Die sponsoring vindt met name plaats in de vorm van:
a) het huren van standruimte in de vorm van diverse sponsorpakketten. Behalve in de verschillende oppervlakten, onderscheiden die pakketten zich ook door verschillen in

- bijkomende ter beschikking gestelde faciliteiten, zoals de in de programmaboeken toegewezen advertentieruimte;
- b) het plaatsen van advertenties in het programmaboek, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het medische en het paramedische programmaboek;
 - c) het verschaffen van (medische en paramedische) tassen en/of schrijfblokken.

Voor alle sponsors geldt dat zij kosteloos promotiemateriaal in de congresstassen kunnen laten invoegen.

De verder in acht te nemen voorwaarden voor de sponsoring staan uitvoerig vermeld op de website van X. Zo is onder meer bepaald dat het sponsoren niet is toegestaan nevenactiviteiten te organiseren, voorafgaand, tijdens of direct aansluitend op het (in)formele congresprogramma zonder de toestemming van het bestuur van X. Voorts is het farmaceutische bedrijven, in tegenstelling tot de overige bedrijven, niet toegestaan gasten en met name beroepsbeoefenaren op hun kosten uit te nodigen voor het congres, noch kunnen zij het sociale programma of delen daarvan ondersteunen.

Relevant in dit verband is tenslotte dat in de door X op haar website gepubliceerde voorwaarden voor de sponsoring op diverse plaatsen, naast de eigen voorwaarden, uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Gedragscode van de Stichting CGR en de door het bestuur van die Stichting opgestelde Gedragsregels. Expliciet wordt ook gesteld dat sponsors zich strikt dienen te houden aan de bepalingen zoals die zijn gesteld door de wet en de CGR, waarbij wordt meegeteld dat X logistieke en organisatorische voorwaarden zal scheppen om ervoor zorg te dragen dat het handhaven van de betrokken richtlijnen zo eenvoudig mogelijk is.

Over deze opzet, en met name met het oog op de bijeenkomst "Y" 2010, is door de Codecommissie eerder een advies uitgebracht (advies A09.098). De vraag van X is thans de opzet van de afgelopen jaren te toetsen aan de Gedragscode Geneesmiddelenreclame, maar nu speciaal toegespitst op de vraag of de beurs ook tijdens volgende congres in 2012 dezelfde vorm kan blijven behouden als in voorgaande jaren, waarbij farmaceutische en niet-farmaceutische bedrijven op de beurs ruimtelijk niet gescheiden worden en de farmaceutische bedrijven, via de door X gehanteerde expositievoorwaarden, gehouden zijn aan een correcte informatieverstrekking aan de paramedici die in dezen als "publiek" moeten worden aangemerkt.

Aanvraagster vraagt in dit verband in dit oordeel tevens te betrekken een in de adviesaanvraag opgenomen mogelijke opzet van de beurs in 2012, waarbij farmaceutisch en niet-farmaceutische bedrijven wel van elkaar zijn gescheiden, en waarbij het farmaceutische deel van de beurs alleen toegankelijk is voor medici en het niet-farmaceutische deel voor iedereen.

Aanvraagster motiveert haar vroegtijdige aanvraag voor een toetsing van de opzet van de bijeenkomst "Y" in 2012 door er op te wijzen dat met de organisatie van het congres veel tijd gemoeid is. Denkbaar is dat tussen het thans gevraagde advies en de aanvang van het congres in 2012 wijzigingen in de wetgeving zouden kunnen plaatsvinden, hetgeen grote consequenties zou kunnen hebben voor de voorbereidingen, de reserveringen bij het congrescentrum, de financiën, etc. voor 2012. Aanvraagster zou de voorbereiding van het congres in 2012 gaarne willen

afstemmen op het thans gevraagde advies en voor het jaar 2012 gaarne gevrijwaard worden voor wijzigingen in de wetgeving die na bedoeld advies zouden worden doorgevoerd.

Mede naar aanleiding van het eerder uitgebrachte advies over de bijeenkomst “Y” in 2010 (A09.098) heeft de Codecommissie nog een aantal vragen gesteld, betrekking hebbende op de in genoemd advies gedane suggesties om de voor het congres geldende reglementen op een aantal punten nog enigszins aan te scherpen, alsmede om over bepaalde aspecten van het congres, en met name van de beurs, tevoren contact op te nemen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). Gevraagd is ook of in 2011 de reis- en verblijfskosten, en met name de kosten van de feestavond, net als in 2010 geheel bekostigd zijn door de deelnemers aan het congres. Het antwoord op die vragen is ontvangen door de Codecommissie.

2. Het oordeel van de Codecommissie:

De Codecommissie stelt allereerst vast dat het in 2011 gehouden congres, mutatis mutandis, precies dezelfde opzet had als in 2010. Op grond van de door de organisatiecommissie verschaft informatie gaat de Codecommissie ervan uit dat zulks ook voor 2012 het geval zal zijn. Dit aanneme geldt ook voor het feit dat de reis- en verblijfskosten, met inbegrip van de kosten van de feestavond, volledig door de congresdeelnemers zijn resp. zullen worden betaald. Tegen die achtergrond bekrachtigt de Codecommissie haar advies uit 2009 voor de opzet van bijeenkomst “Y” in 2011 en 2012. Die bekrachtiging geldt evenwel integraal ook voor de in het advies van 2009 gemaakte opmerkingen en voorbehouden.

Eén van die opmerkingen betrof de aanbeveling van de Codecommissie om de voor sponsors geldende reglementen hier en daar nog wat aan te scherpen, zulks om het risico dat voor beroepsbeoefenaren bestemde reclame voor UR-geneesmiddelen – hoe onbedoeld ook – toch ter beschikking zou komen van de overige congresgangers tot een minimum te reduceren. Uit het antwoord van de Stichting X en na raadpleging van de door X op de website aangeboden tekst van de reglementen blijkt dat aan deze aanbeveling is tegemoet gekomen.

In het advies uit 2009 is voorts ook uitdrukkelijk vermeld dat het in dat advies gegeven positieve oordeel uitsluitend geldt ‘voor zover de Codecommissie daartoe bevoegd is’. Dit voorbehoud gold met name het verbod van artikel 85 juncto artikel 1 aanhef en sub iijj van de Geneesmiddelenwet tot het maken van reclame voor UR-geneesmiddelen bestemd voor anderen dan beroepsbeoefenaren, zulks tegen de achtergrond van de aanwezigheid op de beurs van anderen dan beroepsbeoefenaren. De Codecommissie handhaaft ook dit voorbehoud met betrekking tot het onderhavige advies over de opzet in 2011 en 2012.

Uit de door aanvraagster gegeven antwoorden op de nadere vragen van de Codecommissie blijkt evenwel dat de X in 2010, zoals door de Codecommissie aanbevolen, het advies van de Codecommissie ter kennis heeft gebracht van de IGZ met de vraag om eventuele bezwaren tegen de opzet van het congres inclusief de beurs aan haar kenbaar te maken. De IGZ heeft daarop niet gereageerd. De Inspectie is ook uitgenodigd het congres te bezoeken. Of dit ook gebeurd is, is niet bekend.

Uit deze gang van zaken concludeert de Codecommissie dat er voorshands geen aanleiding is te veronderstellen dat de IGZ een andere opvatting heeft over het in casu niet gescheiden opereren op één beurs van farmaceutische vergunninghouders en andere bedrijven, zoals verwoord in genoemd advies van de Codecommissie uit 2009. Daarin stelde de Codecommissie dat het voorstel van X om voor 2010 eventueel toch een ruimtelijke scheiding aan te brengen tussen de stands van de farmaceutische en die van de overige sponsorende bedrijven, op grond van een aantal in dat advies genoemde overwegingen, geen absolute eis leek. Absolute zekerheid op dit punt vermocht de Codecommissie evenwel niet te geven. Het eindoordeel daarover was aan de rechter.

De Codecommissie voelt zich in dat standpunt gesterkt door het in maart 2011 ingediende wetsontwerp tot wijziging van de Geneesmiddelenwet en van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG), dat inmiddels door de Tweede Kamer is aanvaard en op dit moment in behandeling is bij de Eerste Kamer. In dit voorstel wordt inhoud gegeven aan de bestaande bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen van de zogeheten 'gespecialiseerde verpleegkundigen'. Deze categorie wordt daarmee beroepsbeoefenaar in de zin van de farmaceutische reclameregels. Daarnaast voorziet het wetsontwerp in een experiment waarbij ook andere beroepsgroepen een eigen voorschrijfbevoegdheid kunnen krijgen. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan de 'physician assistant' en de 'nurse practitioner'. Ook deze beroepsgroepen worden daarmee beroepsbeoefenaar in de zin van de reclameregels, hetgeen inhoudt dat reclame voor (bepaalde) UR-geneesmiddelen zich ook tot die beroepsgroepen mag uitstrekken. Zij vallen daarmee niet langer onder het begrip 'publiek'. In het wetsontwerp wordt tenslotte voorzien in de mogelijkheid om tijdens congressen gastvrijheid te verlenen aan verpleegkundigen die in opdracht van een arts geneesmiddelen toedienen.

Het is de Codecommissie niet bekend of en in welke mate de op de bijeenkomst "Y" aanwezige paramedici in de toekomst onder deze nieuwe regelingen gaan vallen. Niettemin handhaaft de Codecommissie op grond van deze ontwikkelingen met nog meer reden haar eerdere standpunt dat een scheiding op de beurs van farmaceutische en niet-farmaceutische stands geen absolute eis lijkt. Een belangrijke overweging daarbij was en is de multidisciplinaire opzet van het congres; alle congresgangers zijn, ieder vanuit hun eigen beroep, direct bij de behandeling van dialysepatiënten betrokken.

Dat neemt niet weg dat het aan X is een dergelijke ruimtelijke scheiding tussen de verschillende stands alsnog door te voeren. In ieder geval lijkt het de Codecommissie een goede zaak om, zoals door aanvrager aangekondigd, de Inspectie opnieuw uit te nodigen voor het congres in 2012.

Resteert tenslotte de wens van aanvrager om gevrijwaard te worden voor de eventuele consequenties van een wijziging van de regelgeving na de datum van het onderhavige advies, maar vóór de aanvang van de bijeenkomst "Y" in 2012. Op dit punt kan de Codecommissie kort zijn. Hoewel de Codecommissie geen enkele aanwijzing heeft dat de regelgeving en/of de Gedragscode Geneesmiddelreclame, los van de hierboven vermelde wijzigingen van de Geneesmiddelenwet en van de Wet BIG, op voor aanvrager relevante onderdelen zal worden gewijzigd, is het niet aan de Codecommissie aanvrager voor de eventuele nadelige gevolgen van een dergelijke wijziging in de regelgeving te vrijwaren. Het is aan de wetgever en/of het

Bestuur van de Stichting Gedragscode Geneesmiddelenreclame bij een wijziging van de regelgeving al dan niet een zekere overgangperiode aan te houden. Van een vrijwaring na die periode zal echter zeker geen sprake kunnen zijn.

Samenvattend, adviseert de Codecommissie – voor zover zij daartoe bevoegd is – en rekening houdende met de hierboven gemaakte kanttekeningen nogmaals positief met betrekking tot de in 2012 door X te organiseren bijeenkomst “Y”.

3. Kosten:

De Codecommissie bepaalt dat de aan deze adviesaanvraag verbonden kosten aan X separaat in rekening zullen worden gebracht.

Aldus gedaan te Gouda op 14 oktober 2011 door Mr J.W.A.H. Leenen, voorzitter Codecommissie.